

Podsumowanie konferencji
„Polski model wielofunkcyjnej gospodarki leśnej i finansowania ochrony
środowiska wzorem dla zrównoważonego rozwoju Europy”

1. Problemy i kwestie unijnej polityki klimatyczno-środowiskowej (Zielony Ład)

- **Zagrożenia dla ciągłości polskiego leśnictwa:** Wdrożenie rygorystycznych ograniczeń pozyskania drewna wynikających z unijnych strategii (w tym celów tzw. Zielonego Ładu) wraz z dodatkową nadmierną ingerencją administracji w gospodarkę leśną, niesie ze sobą ryzyko zaburzenia wielofunkcyjnego modelu gospodarki leśnej, który przez dziesięciolecia skutecznie łączył funkcje przyrodnicze, społeczne i gospodarcze.
- **Wpływ na lokalne społeczności i przemysł:** Nieuzasadnione i ideologiczne wyłączenie lasów z użytkowania gospodarczego uderza bezpośrednio w polski przemysł drzewny i meblarski, destabilizuje lokalne rynki pracy i obniża dochodowość gospodarki, co w konsekwencji osłabia akceptację społeczną dla działań ochronnych.
- **Powrót do aktywnej ochrony:** Ochrona przyrody nie może sprowadzać się do biernej konserwacji. Doświadczenie polskich leśników i przyrodników pokazuje, że to właśnie aktywna gospodarka leśna i celowe zabiegi z zakresu gospodarki leśnej, są kluczem do utrzymania wysokiej różnorodności biologicznej oraz stabilności drzewostanów w obliczu zmian klimatu.

2. Rola i status Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

- **Gospodarczy i przyrodniczy fenomen PGL LP:** Wzorcową, w skali europejskiej, konstrukcją organizacyjno – prawną Lasów Państwowych – opartą na samofinansowaniu i braku obciążania budżetu państwa – stanowi sprawdzony filar bezpieczeństwa ekologicznego i surowcowego Polski.
- **Lasy Państwowe jako przedsiębiorca leśno-przyrodniczy:** Wszechstronny model funkcjonowania Lasów Państwowych udowadnia, że funkcja gospodarcza (dostarczanie ekologicznego, odnawialnego i różnorodnego surowca) może być w pełni zintegrowana z celami ochrony gatunkowej, retencji wody czy udostępniania lasów społeczeństwu.
- **Ochrona przed prywatyzacją i rozdrobnieniem:** Konsolidacja i stabilność prawna obecnego modelu wielkoobszarowego zarządzania gruntami skarbu państwa są fundamentalnym warunkiem prowadzenia długofalowej, racjonalnej i odpornej na różnorodne zagrożenia polityki obejmującej gospodarkę leśną.

3. Naukowo-praktyczne wymiary gospodarki leśnej

- **Lasy jako pochłaniacz dwutlenku węgla:** Racjonalna, odnawiana gospodarka leśna (aktywna wymiana drzewostanów i wykorzystanie drewna jako długotrwałego magazynu węgla) jest znacznie skuteczniejszym narzędziem mitygacji zmian klimatycznych niż pozostawianie starych i starzejących się lasów bez ingerencji człowieka.
- **Wyniki badań naukowych versus emocje i ideologia:** Decyzje dotyczące zarządzania zasobami przyrodniczymi muszą opierać się na twardych danych naukowej oceny ryzyka biologicznego, gospodarczego i pożarowego, a nie na emocjonalnym lub ideologicznym podejściu do przyrody.
- **Rola integracyjna gospodarki leśnej, łowieckiej i wodnej:** Prawdłowo prowadzony model leśny wymaga integralnego powiązania gospodarki leśnej (państwowej i prywatnej) z racjonalnym łowiectwem oraz systemowym rozwojem retencji w lasach w celu przeciwdziałania skutkom suszy.

4. Polski model finansowania ochrony środowiska

- **Sprawdzony system funduszy ekologicznych:** Decentralizacja i unikalny w skali globalnej system finansowania (NFOŚiGW oraz WFOŚiGW) oparty na zasadzie „zanieczyszczający płaci” to sprawne narzędzie do realizowania celów ekologicznych państwa.
- **Niezależność i elastyczność finansowa:** Stabilne, pozabudżetowe źródła finansowania pozwalają na długofalowe planowanie inwestycji w zakresie ochrony powietrza, gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej, transformacji energetycznej oraz ochrony bioróżnorodności.
- **Środki finansowe na rzecz zrównoważonego rozwoju:** Dalsze doskonalenie polskiego modelu finansowania powinno zmierzać do wzmocnienia finansowania nowoczesnych technologii środowiskowych (w tym transformacji energetycznej np. geotermii), gospodarki obiegu zamkniętego a także inicjatyw lokalnych, w tym edukacji ekologicznej oraz ochrony przyrody na obszarach wiejskich i leśnych.

5. Wnioski końcowe – polskie doświadczenia wzorem dla Europy

- **Suwerenność państw w kształtowaniu polityki leśnej:** Kwestie zarządzania zasobami leśnymi powinny pozostać w gestii wyłącznych kompetencji państw członkowskich, co pozwala na uwzględnienie lokalnych specyfik stopnia zalesienia, historycznych uwarunkowań oraz lokalnych tradycji.

- **Równowaga trzech filarów zrównoważonego rozwoju:** Prawdziwie zrównoważony rozwój nie przedkłada celów środowiskowych nad ludzkie i gospodarcze, lecz dąży do ich harmonijnego godzenia – tak, jak ma to miejsce w polskim modelu wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.
- **Apel o rewizję unijnych dyrektyw:** Polska praktyka zarządzania środowiskiem i finansowania działań proekologicznych stanowi dojrzałą, gotową alternatywę dla unijnych koncepcji zakładających głównie bierność i wyłączenie zasobów z użytkowania. Wskazane jest promowanie polskich doświadczeń na forum międzynarodowym jako racjonalnego i skutecznego wzorca realizacji dobrych praktyk w zakresie ochrony środowiska naturalnego.